

НАРОДНА СЛОВА

Градската Библиотека
Тукъ.
Брой 30.
ВАРНА. 7 Май 1911.

Борбата е открита.

Изгъзали сж вече указитъ, обнародвани въ държавния вѣстникъ, съ които българскитъ избиратели се повикватъ на 5-й юний т. г. да избератъ съ тайно гласоподаване прѣдставители за Великото народно събрание, и за свикване на тия прѣдставители за 9-й сжщия мѣсець да засѣдаватъ въ старата българска столица гр. Търново и се произнесатъ по измѣненіята на конституцията, прѣдложени отъ XIV обикновено народно събрание. Мако смѣшно ни се види повикването да засѣдаватъ още неизбрани прѣдставители, което по сравненіето на в. „Камбана“, прилича малко да викашъ кръстници да кръщаватъ още неродено отроче, обаче не ще се спираме да критикуваме тая неразбория на днешнитъ властици, побудителния мотивъ на която, вѣроятно, е да се отнематъ безплатнитъ карти на народнитъ прѣдставители за да не петатъ изъ България по агитация безъ парични жертви за пѣтъ. Важно е за насъ, че съ излизането на тия укази, българския народъ се прѣдизвиква за борба, или да се изразимъ свѣтски — ржавицата му е подхвърлена. Кой обаче му подхвърля ржавицата за борба? — Безспорно тия, които искатъ неговитъ правдини да бждатъ намалени, за да се увеличатъ тѣхнитъ права, а пъкъ тия негови *доброжелатели* не могатъ да бждатъ други освѣтъ силнитъ на деня, които народа дотолкова ги интересова, доколкото може съ гървания си потъ да увеличава богатствата имъ, а чрѣзъ тѣхъ и удовольствията имъ на тоя блаженъ за тѣхъ земенъ рай. Тия хора се увиватъ около дворцитъ и съ лозунгъ да охранятъ прѣрогативитъ на короната, или да стабилизиратъ държавния правовъ порядъкъ, тѣ излизатъ да заблуждаватъ българския народъ и да му отнематъ най-сжщитъ правдини, освѣтени съ кръвта на хиляди безкористни ратници плѣди и сръдъ освобождение то ни. Но като казваме, че борбата е открита, не трѣбва да разбираме, че тия за прѣви пѣтъ сега се открива; напротивъ тая борба между потиснитѣ народни и мнозинството дребни производители и роби на труда си е съществувала още прѣди освобождението ни, изострила се е въ учредителното народно събрание и се е ожесточила при свиканитъ до сега Велики събрания. За нещастие на българския народъ тая борба се е водила всекога, когато властѣта сж имали народнитъ издѣлици, но въпрѣки това послѣднитъ сж бивали възпрѣпятъвани да вършатъ произволи. Въ учредителното събрание, когато се даваше животъ на нашата конституция, основателитъ на днешнитъ народняшка и прогресивна партия Стоиловъ, Гр. Начевичъ, Величковъ и др., наричани тогава консерватори, искаха да стѣснятъ правдинитъ на народа, като му казваха, че той още не е годенъ да управлява, а да работи; ето защо на изборъ може да отиде тоя, който има

голъмъ имотъ. Тукъ народа обаче, чрѣзъ избраницитъ си като Каравелова, Славейкова и пр. нанесе първата си побѣда надъ потиснитѣ си бивши въ турско чорбаджии. Двѣ години обаче слѣдъ това въ Свищовъ, консерваторитъ си отмахтиха, като туриха кръстъ на конституцията, и съ ура въ Великото народно събрание дадохъ пълномощия на княза Александра да управлява 7 години страната ни както си обича. Тая побѣда на консерваторщината се дължеше на грозния тероръ, който консервативното министерство, въведе въ деня на изборитъ за Великото Народно Събрание. Но тая побѣда на езунитѣ не трая за дълго; още на другата година тѣ се намѣриха на тѣсно прѣдъ народния протестъ и конституцията пакъ биде възста новена.

Обаче при възстановяването ѝ, днешнитъ властици на чело съ покойния имъ шефъ Цанковъ поискаха да измѣнятъ конституцията въ реакционенъ духъ, като пакъ туриха имотенъ цензъ за изборитъ и учредиха сенатъ съ владци мюфтии, цареки избраници и избраници отъ окръжнитъ и общински свѣти за да дембелува и прѣчатъ на добритъ начинания отъ обикнов. събрание. Този опитъ обаче бѣ потушенъ отъ енергичния протестъ на истинскитъ народни избраници и народа пакъ си повърна правата. По-нататъкъ прѣзъ 1892 година потиснитѣ народни пакъ върнаха глава и се опитаха въ Великото Народ. Събрание въ Търново да му отнематъ извѣстни правдини. И тукъ съ помощта на властѣта и терора тѣ сполучиха да отнематъ извѣстни правдини на народа, за щастие не твърдѣ голѣми. Най-сетнѣ и днесъ, когато народа се почувства по-здравно на позѣтъ си и чрѣзъ избраницитъ си демократи, потомци на каравелова и Славейкова въ обикновенното Народ. Събрание, поиска да разшири правдинитъ си и възвърне отнетитъ си отъ консерваторитъ свободи прѣзъ миналитъ Велики Народни Събрания, консерваторщината, прѣдставявана отъ народняци и цанковисти изпъкна на сцената и съ всички сръдѣта поиска въ борбата прѣдстоюща да си набави най-сигурното оржжие — властѣта. Това, разбира се, не ѝ се отказа отъ ероднитъ ѝ по инстинкти дворцови кржгове. На народа пакъ остана непобѣдимото оржжие, а то е неговата съзнателна мощъ изразена въ довѣрието, съ което той чрѣзъ своята си бюлетинка ще награди истинскитъ си борци — отъ редоветъ на демократията. Прѣдъ това единодушно довѣрие ще се строятъ венчки пълзени замисли на неговитъ потисници. Прочее, откритата борба днесъ, не е нищо друго освѣтъ единъ моментъ отъ славната епопея между народа и консерваторитъ и както въ миналото тѣй и днесъ, той не ще забрави измамнитъ, на които е билъ подлаганъ и ще обрне гърбъ на лъжливитъ обѣщания, които ще му се дадатъ отъ днешнитъ властици, вчерашни и днешни консерватори. Той сжщия ще знае, че

въ ржцѣтъ на днешнитъ властици Великото народно събрание, ще посѣгне на неговитъ правдини и нѣма да имъ даде своята си подкрѣпа. Само демократитъ сж бие хората, които при измѣненіе на конституцията сж излагали гърдитъ си, за защита на народнитъ правдини и само тѣ днесъ заслужаватъ неговото на народа довѣрие. Достатъчно е демократическитъ дѣйци да отидатъ при него и да го поискатъ. Борбата е открита! не, борбата продължава и ще биде ожесточена. Дерзай, народе, да нанесешъ послѣдната побѣда надъ мракобѣсницѣтъ! Демократията е съ тебе и не ще ти измени.

Rebus

Думи и дѣла на Демократическата партия.

XI.

По-вечко думи правителството на демократическата партия е изказало въ п. XI на декларацията си, но думитъ само въ тоя пунктъ, сравненіи съ тия въ декларацията на днешното коалиционно правителство отъ народняци и цанковисти, сж достатъчни да обрисуватъ цѣлитъ и намѣренията на властвуващитъ и значението, което сжщитъ ще отдадѣтъ на обѣщанията си. Докато отъ една страна некрено и съ дълбоко познавание въпроситъ се посочватъ на редъ реформи по различнитъ отрасли на стопанския ни животъ, въ декларацията на днешнитъ властици, напротивъ, вие ще сръщнитъ само нѣколко фрази за общо подобрѣние на поминъка, които сами по себе си нищо не съдържатъ и ако се пишатъ тѣй мѣлващо, това се прави, защото никой не мисли да изпълнява обѣщаното въ тѣхъ. Колко е жалко, че не разполагаме съ нужното мѣсто въ една вѣстницарска статия, та твърдѣ обстойно да сравнимъ ступанската политика на демократическата партия съ тия на всички други управляющи партии. Принудени сме бѣгъ само да спомѣнемъ за стореното отъ демократическата партия, безъ да засѣгаме минали режими, но при всѣ това, осмѣляваме се да твърдимъ, че ступанската политика на другитъ властвующи партии, дотолкова, доколкото сж я имали, защото повечето не сж имали никаква планомѣрна политика, е била насочвана винаги да облагодѣтелствува единъ класъ заможний хора съ голѣми капиталы, като имъ сж създавани специални закони, чрѣзъ които държавата имъ отстъпва извѣстни свои права, или пъкъ широко разтваря каснитъ си за тѣхнитъ индустрии. Всекога интереситъ на болшинството сж били занемарени въ ущърбъ на едно ничтожно мащинство. За ступанската си политика, демократическото правителство, възъ отъ войчко, което говори въ цитирания пунктъ на декларацията си, казва ясно че: „цѣлитъ на ступанската му политика ще биде да постигне въз-

можното благоденствие за възможното най-големто мнозинство и въ специалнитъ си мѣроприятия за подпомаганіе на земледѣлие, търговия, занаяти, скотовъдство и индустрия, то ще се ръководи не отъ егистичнитъ интереси на отдѣлни личности и корпорации, а ще задоволява общитъ интереси“. Сжщото правителство идва до заключението, че намѣсата на държавата въ производството постоянно расте и слѣдователно, дългъ се налага на послѣдната да се грижи за правилния развой на това производство. Послѣдователна на тия си начала, демократическата партия създаде редъ реформи въ ступанския битъ на страната ни, които цѣлятъ само едно — общото благоденствие на българския народъ. Въ тоя пунктъ на декларацията си на първо мѣсто биде обѣщано отъ правителството на демократическата партия да се поставятъ въ образцово економическо положение държавнитъ ступанства. Достатъчно е да спомѣнемъ хищническото разграбване на държавнитъ земи и немисловитото опустошение на горитъ, за да разберемъ защо се намѣри за нужно да се говори за стабилизирание на държавнитъ ступанства. Държавнитъ пѣтища и съобщения, сгъвани отъ чужди компании, държавнитъ кредитни учреждения — Нарона и Земледѣлческа банки, държавнитъ ступанства въ тѣсненъ смислъ, като мини, чифлици, кариери, професионални училища и пр. всичко бѣ занемарено отъ бившитъ прѣди демократ. режимъ управници и, ако тѣ нѣкъждъ сж се заинтересували, то е било доколкото изъ тия ступанства могатъ да се извлѣкатъ извѣстни гешефти. Съ масата законни поправки и допълнения на законитъ за горитъ, за държавнитъ имоти, за минитъ и кариеритъ за занаятитъ, за земледѣлческитъ училища, за народната и земледѣлческа банки, правителството на демократическата партия, даде възможностъ да се уредятъ твърдѣ много тия частни ступанства на държавата. По-важно е тукъ обаче да се изтъкнатъ конкретнитъ обѣщания за защита на извѣстни ступански отрасли и ние ще се помѣчимъ по реда, по който сж показани въ декларацията, да ги прѣценимъ и сравнимъ съ направенитъ дѣла отъ сжщото правителство. На първо мѣсто стои обѣщано кадастриране на недвижимитъ непокрити имоти на държавата и отдѣлни ступани. Тая реформа е отъ твърдѣ голѣмо значение за правилния развой на нашето земледѣлие и демократическата партия я е обѣщала още въ програмата си. Съ нея ще се опрѣдѣли точно и скицира всеко парче нива на нашия селенинъ, ще го освободи отъ постоянни разпри за синори и нарушени владения, ще му даде възможностъ съ точно опрѣдѣлена собственостъ да намѣри ефтинъ кредитъ; най-сетнѣ ще му даде възможностъ да сгрупира земята си въ голѣми и кржгли парцели, твърдѣ изгодни за работа и пазение. Закржжяването, разбира се, трѣбва да стане до толкова, до кол-

кото това се желае отъ мнозинството въ село и само единъ референдумъ може да го наложи. Всички тия изгоди се постигатъ съ новия законъ за кадастъра, обаче за неговото приложение сж необходими и врѣме и десетки милиона левове. Трѣбватъ пари да се отвори школа за землемѣри, защото кадастъра се върши само отъ хора специалисти — техници.

Тия десетки милиона за да се събератъ, трѣбва отъ гърба на всечки български селянинъ да се смѣкчатъ по 4—5 лева на декаръ, както по врѣме на измѣрванията прѣзъ 905 год., разносикитъ се равнява на декаръ по 10—20 стот. и така се изплатиха отъ селянитъ. Такъвъ изключителенъ данѣкъ би се видѣлъ непоносимъ и правителството на демократическата партия намѣри модусъ да се снабди сръдѣта, безъ да товари народа съ нови данѣци. Извѣстно е, че прѣзъ тая година въ камарата се гласува законъ за прѣхвърляние беглика въ полза на селскитъ общини, по като се продава тоя доходъ близо 6 милиона лева на селата, за общински нужди за сега се даватъ само 5%, които ще се увеличаватъ ежегодно съ по 5%, а отъ другитъ се отдѣлятъ 30% фондъ за кадастриране, който въ 4—5 години ще достигне нуждната цифра и до тогава ще бждатъ на лице и специалноститъ — землемѣри. И тѣй на това хубаво дѣло, здраво начало е поставено, което свѣдочи за изпълнение на обѣщаното отъ страна на демократията и трѣбва българския народъ да настоява да не се проваля започнатото, а да се доизкара. Тукъ му е мѣстото да се спомене и за измѣненіята, които демократическата камара направи на закона за меритъ. Стамболистѣтъ, като всечки грабителиски партии, поискаха чрѣзъ закона за меритъ да отчуждятъ селскитъ пасища и бозлуци и то по такъвъ начинъ, че да минатъ въ ржцѣтъ на селскитъ чорбаджии. Така е станало въ много села и сега добитѣка на българския земледѣлецъ мрѣ гладенъ въ оборитъ. Демократическото правителство побърза да осуети разграбването на останалитъ мери, като измени закона и провъзгласи меритъ за обществени имоти не подлежащи на отчуждение и селенитъ да ги измѣрятъ, оградятъ, и да се ползватъ общо за паща. Позволява се чрѣзъ допитване до народа да се разработи общо нѣкоя частъ отъ мерата и да се стѣе само съ кърмови храни пакъ за фуражъ на добитѣка, който сега се запазва отъ измѣране отъ гладъ, което щѣше да настѣпи при стария законъ.

Въ тоя редъ на конкретни реформи, описани въ п. XI на декларацията сръщаме: „Прѣка и ефикасна помощъ на слабитъ ступанства противъ разоренията отъ стихии, градушка, наводнения и моръ по добитѣка. Нашето дребно земледѣлие, което съставлява поминъка на грамадното болшинство отъ българския народъ е било оставено на произвола на сждбата и природнитъ стихии сж носили слѣдъ себе

ой гроана мизерия и глад за нашата селенин. Прѣз управлението на страната ни отъ другитѣ партии правени сѫ опити да се помогне на нашата селенин съ убийство отъ градушка и наводнения посѣви, обаче тая помощ се обръщала по-скоро въ тѣжестъ и не се постигало никакъвъ резултатъ. Така, съ законъ за градушката се е събирало допълнителенъ данѣкъ градобитнина отъ всѣки декаръ земя, обръменивани сѫ всички бѣдници и пакъ при несчастенъ случай, пострадали не е могало да вземе по-вече отъ 15% отъ това, което би очаквалъ да получи отъ посѣвѣ си. При това съ години сѫ се влачили, докато взематъ отъ държавата тая ничтожна помощ. Относително мора по добитѣка, никой не се е погрижвалъ, макаръ лишението на селенина отъ добитѣка му прѣзъ работния сезонъ, да е за него неопредимна загуба и разорение. Демократическата партия прѣдвидѣ едно твърдѣ ефикасно лѣкарство за тия болки на нашата селенин, като създаде законитѣ за застраховки на посѣви и работни добитѣкѣ, гдѣто сѫ едни ничтожни премии—вноски, нашата селенин осигурява ползата, която би получила отъ нѣкои добри свои посѣви и си обезпечавя доставянето веднага на другъ добитѣкъ, когато неговия го постигне нещастие. Прѣмѣрно, ако земеделѣца вижда, че нѣкоя нива ще му донесе добъръ плодъ, той я застрахова, да кажемъ за 1000 лв., колкото доходъ смѣта да получи отъ нея и ще плаща за застраховката около 10—15 лева. Въ случай на нещастие, нему ще се плати пълната сума 1000 лева.

Сжщо е и съ добитѣка, който се застрахова за пълната си стойностъ и при моръ се заплаща дѣлата застраховка. По нататѣкъ правителството е общало горѣща подкрѣпа на кооперациитѣ. Днесъ прѣдъ могъществото на капитала пропадатъ твърдѣ лесно дребнитѣ производства и най-ефикасното оръдство за спасението имъ се намира въ сдружаванята на отдѣлнитѣ дребни ступани въ тожѣ можщи организации за взаимопомощъ. Тѣзи организации ступани сѫ най-вече тѣ нареченитѣ кооперации. За слияването на тия сдружавания е било една отъ важнитѣ програмни искания на демократическата партия, която се явява защитница на слабото икономически мнозинство на народа ни. За тая цѣль правителството на сжщата партия създаде кооперативната банка да бжде въ услуга съ капиталитѣ си единствено на сдруженитѣ земеделѣци и еснафи. Вмѣсто да се душатъ въ веригитѣ на немилостивия лихваринѣ, дребнитѣ производители иматъ възможностъ да се сдружатъ и чрѣзъ дѣвиза единъ за всички и всички за единъ, съ общия си имотъ да гарантиратъ единъ кредитъ, който сами по свое усмотрѣ-

ние ще раздаватъ на членовѣтѣ си съ ничтожна лихва 5—6%. Самото сдружение се улесни съ прѣмахване естѣнителнитѣ разпорѣждания въ закона за кооперациитѣ. Главнитѣ формалности при учредяване на посѣднитѣ и масата гербови марки и други мита се прѣмахватъ съ новитѣ пазмѣнения въ сжщия законъ, прокарани тая година отъ демократитѣ. Като фондове на банката и за застраховкитѣ, държавата си послужилъ съ частъ отъ беглика и съ палишека си отъ 9 милиона лева прѣзъ 1909 година, излишекъ, който никое правителство въ България не е реализирало до сега. Тия хубави реформи сѫ вече дѣла и нашата селенин, еснафинѣ и работникѣ трѣбва да ги пазятъ зорко, защото на думбазитѣ и лихваритѣ при днешнитѣ властници не е въ интереса да има такива помагачи потиснатия български народъ. Вѣсѣ пунктъ отъ декларацията сѫ общанията за повдигане професионалното образование, раздаване подобрени сѣмена и учредяване опитни станции и полета, гдѣто нагледно да се показва на нашата селенин, изгодитѣ отъ модернизирание на земеделѣнието. По тая пунктъ нѣма нужда да изброявамъ всичко каквото е направено, защото не му е мѣстото тука да се изброява съ цифри колко и какви сѣмена сѫ раздадени, колко станции за разплодяване и образцови полета сѫ открити и пр.,... достатъчно е мисли да повтори разходнитѣ пера по земеделѣнието въ бюджета прѣзъ 1908 г. и тая 1911 год. Стамболиститѣ имаха 6 юджетъ 3,700,000 лв., а днесъ той е близо 12 милиона лева. Общана е подкрѣпа и на работническото, и въ тоя духъ правителството започна да прилага създадения и суспендиранъ отъ стамболиститѣ законъ за женския и дѣтеки трудъ, узакони се презумптивната отговорностъ на господаритѣ за злоупотѣбитѣ на работницитѣ въ закона за минитѣ, споредъ които всѣкога господаря се счита виновенъ за нещастieto, което постига работника му при работението, докато се не докаже противното. Узакони се недѣлната и празнична почивка съ закона за празничитѣ, споредъ който празничитѣ се намалиха заедно съ многото царски. Уреди се една анкета, която щѣше да послужи за основа на важни социални реформи, обаче за съжаление, демокр. партия се отгъгли отъ власт и не можа да закрѣпи своята дѣйностъ. Общани сѫ сжщо реформи и за запазване общественото здраве. И такива се направиха. Съ закона за запазване обществ. здравие се разбутаха топлитѣ гнѣзда на аптекаритѣ за смѣтка на народното здраве. Отгнѣха имъ се вечнитѣ концесии, намалиха се районитѣ имъ и такситѣ на лѣкарствата съ 30%. Позволи се на държавата и общинитѣ да продаватъ сами лѣкарства

и се прѣмахнаха грознитѣ гешефти съ лѣкарствата давани за общинска смѣтка на бѣднитѣ граждани. Тая законъ опълчи всѣчки аптекари срѣщу насъ, а така сжщо и тѣхнитѣ запитници днешнитѣ властници. Тѣ горчиво оплакваха аптекаря, че щѣлъ да фалира, обаче вече три години, слава богу, никой не си е затворилъ аптечката, която за чиста водича и едно шишенце му носи хиляди левове печалба. Съградиха се маса болници и назначиха се мнозина лѣкари въ новотворити селски участѣци; и тука бюджета на народното здраве отъ 1 1/2 милиона лева достигна на наше врѣме 5 мил. Най-сетнѣ като вѣнецъ на всичко въ тая областъ, демократическата партия ще си издигне памѣтникъ, ако народнитѣ изведници не ѣ погрѣчатъ, съ учредяването на специално министерство за общ. здраве и труда.

Тия извънредно важни реформи сѫ вѣче дѣла и желателно би било да чуемъ нашитѣ противници, кое общание не е изгълявила демократическата партия въ тоя пунктъ и дѣлата отговарятъ ли на думитѣ въ него. Отговора за голѣма наша гордостъ ще получимъ отъ признателния народъ, а не отъ бѣсния партизанинѣ.

R.

Гражданинѣ.

Типове възпитатели въ тукашната мѣжка гимназия.

Бъдащето е въ рацѣтѣ на младото поколение. Отъ неговата интелигентностъ и характеръ въ голѣма степенъ зависи стабилността и напредѣтъ на нашата страна. Хилави и безхарактерни младежи ще станатъ хилави и безхарактерни граждани.

Дѣлгътъ на граждани ни налага да позанимаемъ нашитѣ читатели съ Варненската учаща се младежъ, да изтъкнемъ нейнитѣ недостатѣци и причинитѣ, които ги създаватъ.

Пълна дезинтересованостъ къмъ всѣкакъвъ умственъ трудъ, празенъ скитнически животъ и срѣщи отъ сантименталенъ характеръ — това е точната характеристика на Варненската учаща се младежъ. Тѣзи отрицателни качества, ти проявява навсѣкъдѣ, тѣ се прѣвърщатъ въ нейна кръвь и плѣтъ. Никакво стрѣмление къмъ самообразование, никакви идейни пориви, никакъвъ зародишъ отъ самопожертвование! — качества тѣй необходими за всѣки гражданинъ на една културна страна. И наистина какви бъдащи граждани ще станатъ тѣзи младежи, които тѣй празно прѣкарватъ своитѣ най хубави години, които привикватъ на лѣностъ тогавъ, когато въ тѣхъ трѣбва да се развиятъ привички на трудолюбие и интересъ къмъ самостоятеленъ умственъ трудъ? Какви характерни граждани ще станатъ тѣ, когато въ възрастта, въ която

се даватъ основитѣ на тѣхния характеръ, тѣ не се стѣснватъ да теоретизиратъ празния скитнически животъ и четѣтъ само лека литература, прилична на много вкусна храна, която винаги разстройва стомаха? Какъвъ характеръ ще се развие въ тѣхъ, когато тѣ небрѣжно се отнасятъ къмъ себе си, не считатъ за съвѣстно да лѣнтытѣвуватъ, не се стрѣматъ да издигнатъ своето човѣшко достоинство на подобающата висота?

Печално е положението на учащата се младежъ у насъ. Това създаватъ всѣчки граждани. Да, печално е и това не трѣбва да се търпи повече. Дѣлгъ е на насъ, дѣлгъ е на родителитѣ и на всѣчки граждани да се заинтересуватъ малко повече отъ учебното дѣло, да подемятъ този въпросъ и съ общи усилия да потърсятъ лѣкъ на това обществено зло. Ние мислимъ, че това зло се крие въ дѣлобви обществени причини, но не можемъ да отречемъ, че обстановката въ училището, дѣйността на учителитѣ и тѣхната прѣданостъ къмъ оформяющитѣ се ученици е една отъ причинитѣ за да вземе това лоу такива обширни размѣри. Ние твърдимъ: че акоратността на учителитѣ ще повлияе за създаването на такава у ученицитѣ, че добритѣ, незлобни обноси къмъ възпитаницитѣ ще положатъ основи на благъ и милъ характеръ въ тѣхъ; че интересътъ къмъ самообразование у учителитѣ ще възбуди такъвъ и у ученицитѣ. Съ общи думи казано, ние твърдимъ, че недостатѣцитѣ на учителитѣ сѫ една отъ значителнитѣ причини на това обществено зло и, че за да се смѣкчи поне то, трѣбва да се бичуватъ тѣзи недостатѣци и да се изгонятъ отъ училището, като нѣщо врѣдно за младежѣта.

Отъ тѣзи съображения ний ще се помажимъ да дадемъ нѣкои типове „възпитатели“ и ще изнесемъ факти и случаи изъ живота на нашата гимназия, които иматъ общественъ интересъ и характеризиратъ тѣхнитѣ възпитателни приеми.

Безакония на властѣта.

Чрѣзъ тероръ избранъ кметъ.

Писатъ ни отъ с. Бѣла, Варненско: „по липса на хора въ селото ни, се избра въ послѣднитѣ селски избори за общински съветникъ единъ пробохъ, когото храни жена му, защото съ такава „добро“ име се ползува, че неможе да изкарва и прѣхраната си.

За да стане кметъ, обяви се този типъ за прогресистъ — какъвъ ли не е ставалъ, — и поиска съдѣйствието на властѣта. Полицията се опита чрѣзъ тероръ надъ съветникитѣ да го натрапи, но не успѣ. Нестигахме ти, но въ денѣтъ на избора бурята на коалиранитѣ партии бѣха изпратили въ селото ни съ велосипеди специални пратеници, да тероризи-

ратъ съветникитѣ, като мислили, че тѣ като гърци и турци ще се уплашатъ и ще избератъ този, когото властѣта посочи.

Интересното е, че ужъ ще се сливатъ, а пъкъ и дѣвѣтѣ партии дѣйствуваха за отдѣлни свои хора, каквито въ сжщностъ нѣматъ изъ между съветникитѣ, нѣ искаха да ги създадѣтъ. Но за голѣмо очудване на властѣта, съветникитѣ се указаха хора самостоятелни и не се подчиниха на заповѣдъ. При този изборъ гласувалитѣ дойдоха 6 на 6 гласа. Трѣбваше да се повтори гласуването и третия пътъ да се тегли жребие. Въ туй врѣме, полицейския кандидатъ се опита чрѣзъ полицията и дошлиитѣ отъ Варна пратеници да принуди единъ отъ другитѣ съветници да гласува за него, но не му се отдаде. Прѣдъ стахѣтъ, че ще се провали, той дезертира съ своитѣ креатури и не пристѣпаха къмъ втори изборъ. Още въ сжщия денъ юкоматчискитѣ съветници начело съ приходната заминаха въ Варна, да поискатъ по-голѣмо съдѣйствие. И дѣйствително такава имъ се даде. Онези денъ пристигна въ село дѣлата камчицка полиция, начело съ единъ писаръ отъ Окол. Управление, бившъ секретаръ бирникъ въ общината ни, съ извѣстно минало и добъръ сподвижникъ на приходната — сега е пакъ кандидатъ за сжщата дѣлжностъ, при всѣчко, че има за вѣдено углавно дѣло срѣщу него за злоупотѣбление на общински пари, — който е изпратенъ отъ окол. началникъ да въздѣйствува поне на едно отъ съветникитѣ да гласува за полицейския кандидатъ. Тая гутница, слѣдъ като употреби печутъ до сега тероръ надъ съветникитѣ, най-послѣ успѣ да изнуди още единъ отъ послѣднитѣ и по този начинъ се избра полицейския кандидатъ — гнусимъ се да споменаваме името му, — съ 7 срѣщу 5 гласа. По юлмъ произволъ отъ този не сме виждали при никой до сега режимъ.

Коалиранитѣ двѣ партии доказаваше още единъ пътъ, че само съ насилния и съ измѣта на обществото могатъ да управляватъ.

Тази ли е прокламираната отъ Васъ г. Гешовъ и г. Даневъ свобода и автономностъ на общинитѣ? На добъръ Ви часъ, но тежко и горко на този народъ, който ще очаква отъ Васъ свобода и блага.

На насъ, бленици, се налага дѣлгъ да изринемъ най-позорно натрапеници ни отъ прогресиско-народнишката полиция кметъ и да го пратимъ тамъ, дѣто му е мѣстото“.

До Редакцията на в. „Курьеръ“, Балчикъ копие в. „Народна Сила“ — Варна.

По поводъ подадената, отъ село Спасово, телеграма на г-нъ К. Люцкановъ, съ която се обвиняваха цанковиститѣ отъ с. Било, че сж отвели арестанта отъ полицията, въ „Курьеръ“ се появи антрефиле, съ което вината се хвърля върху стра-

Приносъ къмъ исторіята на Гагаузитѣ.

Думата *gagauz* прѣдполагамъ да е станала отъ *gag* и *guz*, изпърво, ако туй се приемише за вѣрно, гагаузитѣ ще сѫ се наричали *gagauzi*.

Гогъ е билъ единъ легендаренъ народъ, помѣнуванъ въ стария за вѣтъ и въ откровението; другия такъвъ народъ се наричалъ *magog*. Такива народи се поменували и въ арабскитѣ лѣтописи.

Споредъ Енциклоп. словарь на М. М. Филиповъ (с. п. б. 1901), тия два народи сѫ били тождествени съ *масачетитѣ*, въ юж. частъ на скития у с. и. брѣгъ на каспийско море, къмъ сѣверъ отъ Аралското езеро и отъ ясаръ (сирѣ Дарѣя). Не е било още извѣстно дали масачетитѣ сѫ били монголи или арийци; у тѣхъ сжществувала общностъ, на женитѣ; старцитѣ често убивали и даже ги изядали

и се кланѣли на слънцето, на което принасяли жертва коне.

Въ 529 прѣди Р. Х. тѣхната царница *томириса* била побѣдила Кира, който билъ убитъ. Споредъ Херодота имено Киръ (перс. Курушъ) билъ падналъ въ една битка съ скитския народъ *Масачети*, при което царичката на послѣднитѣ Томириса, била турила главата му въ единъ мѣхъ съ кръвь като казала: *утоли сега жѣда си за кръвь*.

Споредъ Св. писание, ¹⁾ — Рѣчникъ на св. писание (ц./градъ 1884) стр. 99, вижъ Гогъ и Магогъ —, Гогъ е било името на единъ царъ, надъ страната Магогъ. Въ тая страна сѫ заселили едни отъ тритѣ потомци отъ страната *Узъ* — пакъ тамъ стр. 516, вижъ *Узъ* —, въ

²⁾ Пооз г. 1 с. 1 „Узската земя“. Битие г. 22 с. 20 и 21 „Узъ първороденъ“ г. 10 с. 22, „Синонове арамояи Узъ г. 36 с. 28 синонове на Динаса Узъ“ „г. 10 с. 2 „Магогъ“. Перемия г. 25 с. 20 Царие на земята *Узъ*. Псалм. г. 4 с. 21 обитавашъ земята *Узъ*. „Иезекиелъ г. 1 с. 38 и 39 утѣди лицето си въръзъ *Гогъ*, земята на *Магогъ*“... въ онези денъ ще дамъ *Гогъ* мѣсто“. Отм. г. 20 с. 7 — 9 въ четири — тѣхъ краища на земята *Гогъ* и *Магогъ*.

която живѣлъ *Иовъ*. Отъ тука тия потомци *узи* ще сѫ се нарекли *Гогузи*, или по пълно *Гагаузи*. Тѣ били набожни, и ще сѫ дошли въ старата областъ — мизия — въ мала Азия, и отъ тамъ въ скития, първо въ азиатската и послѣ въ европейската: (Въ илииадата се поменуватъ *допци* на *кобили*, като жители на скития. Името на скития сѫ срѣщало и у старо грѣцкия поетъ *Хезиоти* (VIII. в. прѣди Христа).

Европейска Скития е билъ районътъ на Европа, обитавана едно врѣме отъ скититѣ, на сѣверъ на Черно море. Нека още забѣлжиме тукъ, че историчитѣ считатъ скититѣ да сѫ прадрѣци на Сарматитѣ, единъ народъ, който билъ прѣснатъ отъ Балтийско море на сѣверъ на Черно Море. Сарматитѣ били много войственни, женитѣ имъ се обличали както мъжетѣ и ходѣли на война съ тѣхъ, даже и сами, никоя сарматка не се оженвала докѣ не убие поне единъ неприятелъ и

и породи това нѣкои отъ тѣхъ оставали моми до старостъ. Сарматитѣ били разорени отъ Готитѣ въ III-я вѣкъ и слѣдъ това тѣ сѫ слѣли съ Славянитѣ.

Да се върнеме на думата си за гагаузитѣ.

Гагаузи имаме днесъ една малка частъ въ Варна, послѣ въ селата Кестричъ, Джевишли, Чаушкѣой и другадъ въ Варненския Окрѣгъ. Досѣжно Варненскитѣ гагаузи повече отъ тѣхъ не сѫ дѣйствително такива, а българи, които — както всѣчки въ Варна — говорятъ не другъ языкъ, освѣнъ по турски и за това сѫ изгубили прародния си языкъ.

Слѣдъ кримската война нѣкои сѫ се погърчили, а други само се гърчили, откато научили само калп имерп (добъръ денъ) и други нѣколко грѣцки изрази, но безъ да забравятъ *каша*, *попара* — *кожи* — *рѣчи* и др. Т. Повечето отъ тѣхъ (Варненскитѣ гагаузи) сѫ прѣселени отъ Ямболско, отъ Котель и

другадъ, отъ вътрѣшността на България.

Единъ денъ ще се потрудимъ да опишимъ родоположението на нѣкои отъ днешнитѣ божемъ гърци, въ Варна. Ето защо много Варненски гърци трѣбва да разбератъ вече дѣто сѫ си чисто-крѣвни българи.

Сжщински гагаузи има въ горѣ-помѣнатитѣ села, „гагаузитѣ“ въ нѣкои провадийски села, сжщо не сѫ истински гагаузи. Тѣй жители въ селата Караачъ, Хамборжъкъ, Кжжлджиларъ и въ други нѣкои села къмъ Шуменъ, само защото говорятъ турски вмѣсто на матерния си языкъ (българския) наричатъ ги друго селцитѣ гагаузи и въ османъ Пазарско се наричатъ, поради това обстоятелство, нѣкои българи *gagauzi*, за присмѣхъ.

Тия гагаузи, въ провадийската околина, мѣсятъ твърдъ много български думи въ своя говоръ на турски на примеръ ще чуете да казватъ: *Булка кой дѣте ѣ можая*

жара и менз — „метски намѣстникъ и отчаянъ демократъ“. Заявявамъ, че това е ниска клевета, която дѣйствително само една отчаяна глава може да роди. Твърдя че арестанта Калю (слуга при цанковиста Иванъ Котомановъ) е отнѣтъ отъ Братия Куртеви, които азъ лично видѣхъ, единия съ пушка въ ръка, безъ да бѣде отъ менъ назначенъ за пощенъ пазачъ, че води арестанта въ селската кръчма и подире му — друга държи стражара и вика „ти нѣмашъ право да арестуваши хората пощю време“. Въ кръчмата имаше и 10 души свидѣтели, за което има съставенъ актъ отъ поличията.

Това е самата истина нека обществото сѣди демокрацията ли е мизерна или цанковиститѣ отъ село Било и тѣхнитѣ патрони около в. „С. Курнеръ“.

Ив. Кондовъ.

Помолени сме да дадемъ място на следната дописка на народника Юрданъ Михайловъ:

Господице Редакторе,

На 30 Априлъ въ 4 часа вечерта Добричскій Околийскі Началникъ изпраща единъ стражаръ въ село Малко Алжичкой, който забира селенитѣ Атанасъ Добревъ и Михалачи И. Чорбаджиевъ — подъ прѣдлогъ, че ще ги изслѣдватъ и ги задържатъ безъ да ги изслѣдватъ. За това нѣщо се научилъ г-нъ Ради Радевъ и отишълъ въ участъка да търси Ат. Добревъ, обаче му се отговорило, че Ат. Добревъ го нѣма въ участъка, но на другия денъ на 1-й Май г-нъ Радевъ отишълъ при Началника и му заявилъ, че ще се оплачи противъ безаконията му и веднага задържанитѣ били пуснати, но ако г-нъ Радевъ не е билъ отишълъ и не се билъ сериозно завзелъ, не се знаеше какво би станало съ тия български граждани. Това като Ви съобщавамъ, моли Ви г-нъ Редакторе, да го прѣдате на моя отговорностъ въ вѣстника Ви „Народна Сила“, понеже азъ се страхувамъ отъ тия управници и началници да не би нѣкога по погрѣшка да ми задигнатъ хората да ги изстрѣбятъ.

Съ от. почитание:

Юрданъ Михайловъ.

Варнен. Окр. управителъ върналъ неутвърдено постановлението на Варнен. окр. постоянна комисия за назначението провѣрителъ на вакантната длѣжностъ при сѣщата, като прѣпраща подаденото до него, мимо комисията, явление отъ кандидатъ, неотговарящъ на установления, по чл. 40 отъ закона за окр. свѣтѣ, цензъ, за да се произнесе наново комисията по назначението на провѣрителъ. Последната съ второ постановление, намира, че прѣдлагания отъ г. управителя кандидатъ не отговаря на ценза, отхвърля го и поддържа назначенія вече цензованъ чиновникъ. — Това, оба-

че, не е задоволило г. управителя и той отнася въпроса въ министерството за разрѣшеніе. — Намъ не сѣ известни законнитѣ основания на г. управителя въ конкретния случай, обаче неговитѣ и тия на кандидата му подбуждения ни сѣ ясни: послѣдния, като бившъ изборенъ членъ при пост. комисия, при бѣдащитѣ си ужъ ревизии въ сел. общини като провѣрителъ, ще има възможностъ да агитира за избиранието си окр. свѣтѣтѣ, а впоследствие и членъ при комисията, а сѣщевременно ще помогне въ прѣдстоящитѣ избори на новата си благодарѣлка — народната партия, защото, въ скоби казано, той бѣ членъ въ пост. комисия прѣвъ време на стамболиститѣ, а сега, като по чудо, народникъ!.. — Смѣтката е хубава, но намъ се ще да върваме, че е направена безъ кръчмаря.

Обръщаме вниманието на м-ръ Людканова, комуто е прѣдоставено да се произнесе по въпроса, т. е. по това грубо закононарушение, и чакаме да чуемъ неговото вѣто по тоя, малкъ нагледъ, но отъ принципиално значение споръ между властѣта и изборнитѣ учрѣждения, за автономността на които редъ години коалиранитѣ партии плакаха и проповѣдваха; — а на постоянната комисия прѣпорѣчваме по голѣма смѣлостъ и категоричностъ въ случаи, когато трѣбва да защити, възъ основа законитѣ, своята автономностъ отъ посѣгателствата на управници, които нагазватъ въ нейнитѣ прѣрогатици.

Произволитѣ на властѣта.

Имаме положителни свѣдения, че окр. управителъ и окол. началници сѣ си позволявали да викатъ въ кабинетитѣ си кметове и общински свѣтѣтѣ, не по служба, а просто да ги заплашватъ и да ги питатъ защо сѣ сѣрѣжали съ еди кой си опозиционеръ. Туй е вече върхътъ на произволитѣ, на каквито сѣ способни само народникитѣ и тѣхнитѣ чираци — прогресиститѣ.

Ние свѣтѣтваме кметове и общин. свѣтѣтѣ изобщо, да не се отзоваватъ на запискитѣ на окр. управители и окол. началници когато поканата имъ не е официална и когато въ нея не е указано по каква служебна работа ги викатъ.

За какво самоуправление могатъ да ни говорятъ народници и прогресисти, когато тѣ така си играятъ съ гражданитѣ, които сѣ турени по изборъ на чело на общинитѣ!!

Неграмотенъ кметъ.

За кметъ на Саржболската община билъ избранъ Атанасъ Ивановъ, човѣкъ свѣтършено неграмотенъ. За да стане кметъ, научилъ се въ 2—3 дена да си чертае името. Това обаче не е грамотностъ. По чл. 17 отъ закона за селскитѣ общини, кмета трѣбва да знае да чете и пише. Питаме Варненския околийски па-

чалникъ обърналъ ли е върху това внимание, сѣбралъ ли е потребнитѣ свѣдѣния и не смѣта ли да стори потребното за да не се утвърди избрания за кметъ? Дѣйствително, послѣдния минавалъ за народникъ, но при всѣ това той не може да бѣде кметъ.

Хроника.

Ревизията на общината.

Ревизията на варненската община е свършена. Акта както узнахме е прѣдаденъ на г. кмета да даде обяснение по 9-тѣхъ пункта, които съдържахъ този актъ.

„Нарушенията“, които г-да ревизоритѣ констатирани, сѣ свършенно дребни и акта по скоро констатиралъ образцовото управление на Варненската община. Повечето отъ тѣзи „нарушения“ сѣ взети отъ „аферитѣ“ на в. „Свѣткавица“, отъ които напоследъкъ и ти се отчая и се отказва да продължава печатането имъ.

По този дългочакванъ отъ правителствената глутница, актъ ще се повърнемъ въ слѣдующия брой.

На 11 май тая година, както оповѣстихме и по-рано, градъ Варна ще празнува едно знаменито свое културно събитие — петдесетгодишнината отъ основањето на народното си училище.

По тоя случай градскиятъ ни кметъ г. Церковъ, между другитѣ разпорѣби за празненството, е замолилъ прѣди нѣколко дни писмено първия български учителъ въ Варна Константинъ Т. Арабаджиевъ, живущъ днесъ въ Търново, да присѣствува на тържеството въ Варна и, за радостъ на всички ни, послѣдниятъ е вече отговорилъ на кмета, че ще дойде въ града ни.

Нападнатъ общ. свѣтѣтѣтѣ.

На 4 т. м. вечерта общинския свѣтѣтѣтѣ х. Абдулъ Керимъ Алиевъ, като се е прибиралъ въ дома си, билъ е нападнатъ изъ засада отъ двѣ непознати лица, които сѣ го опасно ранили на двѣ мѣста въ гърдитѣ. Като познаваме благия характеръ на хаджията и като знаемъ неговото влияние между турското население, не може да не прѣдположимъ, че това нападение се дължи на злосторници и засадници, които сѣ искали да сплашатъ този почтенъ старецъ и да всенѣт тероръ между общ. свѣтѣтѣтѣ. Това ни прѣдположение се подкрѣпи и отъ обстоятелството, че прѣди нѣколко дни сѣция х. Абдулъ Керимъ е билъ увѣщаванъ да си даде оставката като общ. свѣтѣтѣтѣ. Струва ни се това сѣ послѣдствията отъ ревизията на общината. Глутницата, която обикаля всѣки денъ общината и чака всѣки часъ разтурянieto ѝ, се отчая отъ акта на ревизоритѣ, тѣ разбраха, че по тоя начинъ нѣма да може да се разтури общината и прибѣгнаха до старитѣ си новини — тероръ. Но нека знаатъ, че и това нѣма да имъ помогне. Нападателитѣ не сѣ хванати и не се съняваме, че нѣма да бѣдатъ хванати.

Партиенъ банкетъ съ политическа горчица.

Вечерта на 1-и Май въ сладкарницата „Спледитъ баръ“ бѣ гошаванъ министрътѣ г-нъ Франгя. Политическитѣ послѣдователи на г-на министра бѣха се добросѣвѣстно погрижили да се отсраматъ, обаче тѣхнитѣ съдружници и тукъ не пропуснаха случая да покажатъ своята тѣнка другарска искреностъ и солидарностъ. Възползувани отъ едно закѣснение на вечерята, народникитѣ съскали по масата твърдѣ демонстративно. Тѣ толкова лъно давали просторъ на чорбаджийското си възмущение отъ закѣсеніето и отъ съдържанието на „прогресивното меню“, че успѣли да принудятъ и министра па и самия Руски Консулъ да изкажатъ своята оцѣнка

за гошавката. Впоследствие всички състрапезници изпитвали при всѣко блюдо вкуса на една обща, твърдѣ лютивъ „горчица“. Като кѣтимъ мотивъ на народнишкото недоволство отъ цанковистската трапеца, нѣкои цанковисти считатъ факта, че трапезата не се дала въ „Златна Котва“, която обѣщавала да дава на хюкюмата въ прѣдстоящитѣ избори глаговетѣ на всички патриаршисти обитаващи въ Варна. Други пъкъ цанковисти лъно изказватъ подозрѣние, какво народникитѣ негодували отъ присѣствието на чуждестраненъ консулъ на партиенъ банкетъ.

Нѣколкомина службогонци отъ Новосело, Провадийско, сѣ отпратили до г-на Министра Д. Христовъ, въ София, благодарностъ и признателностъ, за голѣмитѣ добрини които билъ сторилъ на населението въ Камчийскитѣ села съ отчуждаването на воденитѣ по рѣка Камчия. Ние не се чудимъ на това прошение за служба. Демагогството на в. „България“ намъ е не объяснено съ обнародването на телеграфическата „благодарностъ“, която излага г-на Министра Христовъ само на приомѣхъ. И мало и голѣмо отъ жителитѣ на селата по рѣка Камчия, Провадийска и Варненска околии, знайтъ, че благодарностъ и признателностъ за спасяването имотитѣ имъ отъ ежегодно опроставяване отъ наводнения заслужаватъ само демократитѣ. Тѣ, демократитѣ, на чело съ демократическия министри сѣ, които се загрижили за населението, както другадъ така и въ Камчийско; тѣ, демократитѣ сѣ, прѣвъ управлението на които биде отрѣдена особна комисия, която ходи, прѣгледа и оцѣни на мѣстата имъ самитѣ воденици по рѣката и тѣ, демократитѣ, сѣ, които прѣдвидѣха въ държ. бюджетъ за 1911 год. нѣколко стотини хиляди лева за изплащане на стопанитѣ стойността на воденитѣ. Това се вижда въ самия бюджетъ, та прогресиститѣ съ самохвалството си чрѣвъ в. „България“ се уподобяватъ на оная готованецъ — птица, която снася ейца въ чужди гнѣзда.

Дѣтска забава.

На 15 май, 3 часа слѣдъ обѣдъ, въ салона „Прошекъ“ подъ покровителството на Царицата ще се даде съ благотворителна цѣль дѣтска забава, съ добръ подобрена програма. Желателно е щото гражданитѣ да посѣтятъ забавата, като съ това ще насърчатъ подобни мали инициативи.

Благодарностъ.

Настоятъ на Варн. Женско Благотв. Друж. „Майка“ сърдечно благодарни на Нейно Величество Царицата за Височайшето ѝ внимание и подарената отъ нея сума отъ петдесетъ лв. (50) лв. по случай утрото на 24 априлъ т. г. Сѣщо публично изказва своята благодарностъ на г-цитѣ: М. Пиваровичъ, Райчева, Кържиева, Припрѣнова и Печева и на г-дата: Юрданъ Тодоровъ, Недкова, Андрѣевъ и Розенбергъ, че бѣха тѣй добри и взеха участие въ „Утрото“, съ което много спомогнаха за бѣлскавия му успѣхъ.

Ученици екскурзианти.

На 4 май прѣстигнаха около 60 ученици отъ Ново-селската прогимназия придружени отъ директора и двама прѣподаватели. Посетили сѣ гимназитѣ, археологическия музей, памучната фабрика и околноститѣ на града. Интересното въ случая е, че почти всички екскурзианти, между които имаше и бивши ученици, сѣ членове на основаното отъ прѣди 2 години учен. д-во за запазване ползнитѣ животни. Прѣвъ тѣзи двѣ години дѣцата членове сѣ проявили доста трѣскава ползотворна дѣйностъ и настоящата екскурзия е като награда и насърчение на тази тѣхна работа. Резултатитѣ отъ дѣйността на д-вото сѣ изпратени въ постоянната комиса и отъ тѣхъ най-добри

изпѣва стрелнованието съ което дѣцата сѣ изпѣвали своя благороденъ дългъ, което е много мало.

Ний отбѣлзваме този отраденъ фактъ и желаемъ успѣхъ на инициаторитѣ, чийто примеръ заслужавъ подражание.

Търгътъ по електрическото освѣтление на Варна.

На 5 т. м. се състоя търгътъ по електрическото освѣтление на Варна.

Въ търгътъ взеха участие европейскитѣ фирми: 1) Електрика — Букурещъ, 2) Кизихъ — прага, 3) Бергманъ, акц. дружество — Берлинъ, 4) Симентъ — Шукертъ — Виена и 5) Ганцъ С-не — Будапеща. По недостатъчностъ на документи първитѣ двѣ фирми не се допуснаха да взематъ участие въ търга и останаха само послѣднитѣ три фирми. По подаденитѣ отъ тритѣ фирми оферти цѣнитѣ сѣ слѣднитѣ:

1) Бергманъ — Берлинъ, 940,000 лв. и 5% лихви при годишни изплащания, 2) Симентъ — Шукертъ — Виена, 1,093,950.05 лв. и 3) Ганцъ С-не — Будапеща, — 750,728.22 лв. Значи, най-износна цѣна е прѣдложила послѣдната фирма. Върху коя фирма ще се възложи търга ще се обяви, слѣдъ като комисията отъ тѣхници прѣгледа и се произнесе по останалитѣ условия, които прѣдлагатъ фирмитѣ въ своитѣ прѣдложения.

Изъ столичния печатъ.

Не е колегиално.

Цитираме настоящето авторфиле отъ офизиоза „Балканска трибуна“, като оставиме читателитѣ си сами да правятъ свойто заключение за „сливането“.

Безспорно е, че когато една партия поеме управлението все има търкания на провинциална почва, все има злоби и гонения, по тѣ скоро се локализируютъ и прѣмхаватъ подъ тежестта на партийната дисциплина.

Но, когато търканията се изродятъ въ ежиби, а ежибитѣ въ борби — когато се забѣлжи присѣствието на недобрата воля, изходяща отъ чувства на неколегиалностъ, тогава настава положение, което ние не можемъ да не осѣдимъ.

Отбѣлжихме нѣколко факта, които говорятъ за неколегиалностъ мѣжду двѣтѣ коалирани страни и сега отбѣлзваме новъ, безъ да го коментираме — той не се нуждае отъ коментарии.

Телеграфирайтѣ ни слѣдно отъ Попово:

„Управителя разпорѣди да встѣпи въ длѣжностъ кмета цанковистъ, подкрѣпенъ отъ 5 свѣтѣтника, при палачеството на другъ избраникъ отъ 7 свѣтѣтника. Протестирайтѣ отъ името на нашитѣ приятели. Това е позоръ за партията. — Прѣдседателъ на апаретското народнишко бюро: Стоянъ Сербезовъ.“

Дивля, 1 май.

Днесъ стана митингъ съ резолюция — протестъ срѣщу административнитѣ власти, респекъ, м-ру вѣтр. дѣла, загдѣто не се допуска да встѣпи въ длѣжностъ общинския свѣтѣтъ и новозизбранитѣ кметъ и помощникъ-кметъ на дивля. община.

Прѣдс. на митинга С. Колесъ.

Карлово, 29. IV. Съобщението за общо гражд. събрание за искане ревизия не е върно. Ревизия, обаче, искаме ние за да разнере всѣки, че и въ Карлово може да има честни общински управници. Мухлясали партизани, като не можахъ да убѣдятъ свѣтѣтѣтѣтѣ, пуцатъ клаватически съобщения до вѣстникитѣ. — Кметъ: Енезъ, помощникъ: Димитровъ.

Силистра, 29. IV. Днесъ посрѣдъ бѣлъ денъ, прѣдъ очитѣ на полицията, видния цанковистъ Атанасъ Карджиевъ панесе побой на гражд. Юрданъ Великовъ и нападна съ остри закаивания и обиди общин-свѣтѣтѣтѣтѣ Х. Форн, за да си подаде оставката. Полицията бездѣйствува.

Кметъ: Бойновъ.

(косто значи: булка или по право, невясто турѣ дѣтето въ люлката). Тѣ замѣняватъ и ф. съ в. (както е това свойство на българския езикъ, сѣщо за замѣна ф. на п. фѣйтони — пайтони) тѣй казватъ гий вмѣсто фий, вайтони, вмѣсто фѣйтони и др.

И обичайте на провадийскитѣ „гагауан“ сѣ чисто българскитѣ; по кръщавкитѣ, свадбитѣ, хората, сѣденкитѣ и пр., спазени и всички български обичаи. И пѣснитѣ имъ сѣ български. Въ тѣхъ сѣ запазени и много хубави славянски имена: Славъ, Братунъ, Драгни, Димиръ — Владимиръ, Добришъ, Петришъ, Коначеви. Старобългарони (коджа болгаръ оглу) моска, Желѣза, Злата, Бойко (Воинъ) и др.

Забѣлжително е дѣто има въ провадийско, наречени гагаузки села, въ които има старци 80—90 годишни които сѣ пълнограмотни на български и гдѣто всѣки отъ тия старци съ гордостъ ви отговаря: болгаръ имъ бентъ (азъ съмъ

българинъ) и никой не приема да го нарича гагаузинъ.

Старата църква въ с. Караачъ е строена въ 1848 г. нѣ въ кримската война тя е изгорена отъ турцитѣ; слѣдъ тая война е построена сегашната църква, наречена „Св. Димитръ“, има българско евангелие съ надписъ „подарено отъ Султана Азиза“.

Да поменемъ за единъ заслужилъ общественъ дѣецъ, въ с. Караачъ. Дѣдо Серю — Серафимъ (Пламений-Горячий). Той е билъ избраникъ на селото си и на околнитѣ села по църковния ни въпросъ. Повиканъ веднѣжъ въ Варна отъ грѣцкия владика, за обяснение, дѣто прѣчналъ да се чете или пѣе на грѣцки въ църквитѣ ни, като му казалъ владиката, че билъ лудъ, той възразилъ че избирателитѣ му сѣ биле още по луди и за туй да се пазн да праща грѣцки попъ въ селата имъ.

г. Варна, 23 априлъ 1911.

Ж. В. Марковъ.

Суспендиране на общинското самоуправление.

За да спечелят изборитѣ въ 1903 година, стамболовиститѣ суспендираха закона за чиновницѣтѣ. Народницѣтѣ посѣгаватъ да суспендиратъ общинското самоуправление.

Катадневно се трупатъ нови факти, единъ отъ други по възмутителни. Ето най новитѣ :

Попово 1 Май.

Избрания ни по закона кметъ Петко Ивановъ бѣ встѣпилъ въ длъжностъ. Началника обаче, го отстрани съ стражари и днесъ, настаниа за кметъ Яко Йохновъ, когото подкрѣпятъ само 5 съвѣтника. Населението негодува. Стѣлковениата сж неизбѣжни. За послѣдницѣтѣ не отговаряме. Молимъ манистра да нареди за бързото отстранение на Йохновъ и да отговори на телеграмата ни отъ 29 априль.

За 7 аяларски съвѣтници *Р. Атанасовъ, Д. Златиловъ.*

- Получи се въ редакцията ни **Съвършенна хигиена, съ слѣдното съдържание:**
1. Д-ръ П. Ораховацъ — Министерство на народното здраве и труда 41
 2. Д-ръ С. Ватевъ — Холерата въ България прѣзъ 1910 година 52
 3. Д-ръ Т. Петровъ — Тифустъ въ гр. Ески-Джума прѣзъ 1910 година 61
 4. Ст. Кутинчевъ — Нашитѣ сладкарници и обществената хигиена 68
 5. Хигиен. Библиография — *Изъ нашенско:* Професоръ А. Форелъ Половниятъ въпросъ; Сп. Учителъ, кн. IX и X, 1910 г.; Списание Народно Ступанство, кн. 1 и 2 отъ т. г. *Изъ чужбина:* L'Hygiène du Foyer, № 9 отъ т. г.; сп. Здравье кн. II отъ т. г. 74
 6. Хигиен. Хроника — *Изъ чужбина:* Интернационаленъ конгресъ противъ туберкулозата въ Римъ; Международното изложение по социалната хигиена; Вентилатори въ работилницитѣ; Туберкулозата между ученицитѣ въ Гърция; Международна конференция по чумата, холерата и желтата треска; Самоубийствата въ Русия; Ражданията въ Франция; Френското правителство и международната санитарна конференция въ Парижъ и Половинъ милионъ лева за лѣкуване на жби. *Изъ нашенско:* — Изъ дирекцията за опазване на общественото здраве; Конференция на карантиннитѣ лѣкари; Конференция на окръжнитѣ лѣкари; Конференция на управител-лѣкаритѣ на I ст. болници; Правилникъ за гледи на болни; Курсове за гледи болни; Жилищницѣтѣ въпросъ въ Русе и Задължително кѣпане 77

Стефанъ Фтичевъ
АДВОКАТЪ
Писалище сръщу окръжния сждъ—Варна.

Д. РАЛЧОВЪ,
бившъ Варненски окръженъ управитель,
изново започна адвокатската си професия въ Варна. Приема да води и защитава дѣла прѣдъ всичкитѣ сждилища въ царството.

Варненско Град. Общин. Управление

ОБЯВЛЕНИЕ
№ 7759

гр. Варна, 2 Май 1911 година.

Обявява се, че на 16 того въ 10 часа сутринъта въ помѣщенieto на общинското управление ще се произведе търгъ съ явна конкуренция — използване свободната вода отъ общинската чешма въ мѣстността „таукъ-чешме“.

Приблизителната цѣна ще се опрѣдѣли въ врѣме на търга отъ търговата комисия. Залогъ 50%.

п. Кметъ: **К. ЕВСТАТИЕВЪ**
Секретаръ: **М. ПЕТКОВЪ.**

Варненско Град. Общин. Управление

ОБЯВЛЕНИЕ
№ 7760.

гр. Варна, 2 Май 1911 година.

Обявява се че на 6 юний т. г. на 10 ч. сутринъта въ помѣщенieto на общинското управление ще се произведе търгъ съ явна конкуренция отдаване прѣдприемачъ доставката на разни строителни материали прѣзъ т. година.

Приблизителната стойностъ 6000 л. Залогъ 50%.

п. Кметъ: **К. ЕВСТАТИЕВЪ**
Секретаръ: **М. ПЕТКОВЪ.**

Обявление.

Долоподписанитѣ, съобщаваме на интересующитѣ се, че откупихме Държавната гора при мѣстността „Рогачево“, до селото Чукурово (Текенска община) въ която се намиратъ необходимитѣ принадлежности за единъ земледѣлецъ като: мертеци, колове, пърти, дърва и др.

За улѣснение на купувача било каквото и да е, билетитѣ ще се издаватъ на самата гора.

Цѣнитѣ много намалени.

Материалъ настѣченъ и не настѣченъ.

Балчикъ, Декемврий 1910 г.

Съ почитание:
1—50—3 **Ж. Атанасовъ, П. Гецовъ и Райчо Петровъ.**

БОРИСЪ ПОПОВЪ
(АДВОКАТЪ)

Се раздѣли съ досегашния си съдружникъ Добришки адвокатъ Тодоръ Тошевъ и се установява за винаги въ гр. Варна, до Окрѣжния Сждъ.

Приема да защитава всѣкаквъ видъ дѣла прѣдъ всички сждилища въ Царството.

1—55—2

Първа Българска Модерна Фабрика
ТАХЖЕНА-ХАЛВА, ЛОКУМЪ И ДР.
НА
А. Г. Кацулисъ — Варна.

ФАБРИКАТА ПРОИЗВѢЖДА:

ХАЛВА въ обли тенекийни кутии по 8. 6. 4. 2. 1. 1/2 и 1/4 кгр.
ЛОКУМЪ фжстжклиа въ кутии по 5. 1. 1/2. 1/5. и 1/15 „
„ кристалъ триколоренъ въ кутии по 1. 1/2. и 1/5 „
„ царски „ „ по 1 — 1/2 кгр.
НЕВЕТЪ-ШЕКЕРЪ (КАНДИО) въ каси по 25 килограма.
ЛЕВЛЕВИ-ШЕКЕРЪ „ „ по 35 „

ПРОДАЖБА НА ЕДРО.
5—11—5 ДОБРОКАЧЕСТВЕННОСТЪ ГАРАНТИРАНА.

Интересно за любители на ловътъ!

Продава се ловджийска пушка испанска система 16 калибръ.

— ЦѢНА ИЗНОСНА. —

Споразумение въ печатницата на **Д. Тодоровъ — Варна.**

ПОДЪ ПЕЧАТЪ Е
ВЕЧЕРИНКИ и УТРА
кн. IV отъ
Ив. Ст. Андрейчинъ
ЦѢНА 3 ЛВ.

издава книжарницата на
К. Евстатиѣвъ — Варна.

1—45—5

НАРОДНА СИЛА

Органъ на Варненския Окрѣженъ Демократически Комитетъ

ИЗЛИЗА СЕДМИЧНО.

Годишенъ абонаментъ 5 лв.

За гармонденъ редъ: IV стр. 0.80 лева

За обявл. се плаща: за гарм. редъ на I стр. 1 лв.

На II и III стр. по споразумение.

Урежда редакционенъ комитетъ.

Администраторъ: **Н. Нейковъ.**

Ржкописи не се връщатъ.

Единъ брой 10 ст.

Печатница на Д. Тодоровъ и С-ѣе—Варна.